

اندازه گیری چربی های خون

شیوه درست

دکتر محمد حسن هدایتی امامی

متخصص داخلی - غدد

اسفند ۱۴۰۰

در جریان بیماری های حاد و در خلال کاهش شدید وزن، چربی های خون را اندازه نگیرید؛ این هر دو حالت، نتیجه را غلط نشان می دهند.

در پی انفارکتوس میوکارد هم، اندازه گیری چربی های خون گمراه کننده است؛ از ۲۴ ساعت پس از سکت قلبی تا ۶ هفته، نتیجه آزمایش کلسترول توتال و کلسترول LDL ممکن است به غلط، کمتر از واقع باشد.

از طرف دیگر، آبستنی و افزایش اخیر وزن، چربی های خون را زیاد می کنند. پس از کاهش یا افزایش سریع وزن، لااقل یک ماه صبر کنید، بعد چربی های خون را اندازه بگیرید.

آزمایش کامل چربی ها شامل کلسترول توتال، کلسترول HDL، کلسترول LDL و تری گلیسریدها است، لذا فرد باید ناشتا بماند. اگر فرد ناشتا نبوده باشد، تنها نتیجه کلسترول توتال و

کلسترول HDL معتبر است. سطح تری‌گلیسریدهای خون پس از غذا زیاد می‌شود و چون معمولاً سطح کلسترول LDL را طبق فرمول زیر تعیین می‌کنند، اگر خون را در حال ناشتا نگرفته باشند، محاسبه غلط از آب در می‌آید.

$$\text{LDL-c} = \text{Total C} - \text{HDL-c} - \frac{\text{TGs}}{5}$$

mg/dL

با این حال این فرمول برای مقادیر تری‌گلیسریدهای بالاتر از ۴۰۰ میلی‌گرم در دسی‌لیتر بی‌ارزش است.

اکتفا به کلسترول توتال هم باعث گمراهی می‌شود، زیرا با زیادی کلسترول HDL، سطح کلسترول توتال هم زیاد می‌شود.

هرگاه بیمار تحت درمان با داروهای پائین‌آورنده چربی - های خون مخصوصاً تحت درمان با استاتین‌ها باشد، مادامی که سطح تری‌گلیسریدهای خون، وضع باثباتی دارد، تغییر در سطح کلسترول توتال، تغییر در سطح کلسترول LDL را منعکس می‌کند.

استفاده از نسبت کلسترول توتال به کلسترول HDL (TC:HDL-C ratio) برای تخمین خطر مفید است، ولی در تصمیم‌گیری در درمان این یا آن بیمار کمکی نمی‌کند.

تفاوت نتایج کلسترول توتال در این یا آن آزمایشگاه، و با این یا آن روش، چندان زیاد نیست، ولی این تفاوت در مورد کلسترول HDL بیشتر است. روش‌های مختلف آزمایش‌تری گلیسریدها فرق زیادی با هم ندارند، لیکن در یک فرد ممکن است نتیجه حتی به سرعت کم و زیاد شود.

در هنگام تصمیم‌گیری در باره مداخله برای پائین آوردن چربی‌های خون، باید به این نکات گمراه‌کننده توجه بکنیم.